

ที่ อว (ปคร) ๐๒๑๓/๑๙๑๐๖

สภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ
กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการพัฒนากการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔

๒. รายงานการพัฒนากการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

๓. วิดีทัศน์เรื่องการพัฒนากการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

ด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สภานโยบาย) ขอเสนอเรื่อง รายงานการพัฒนากการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ (๑) และ (๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และมาตรา ๑๑ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งสอดคล้อง/เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (๓) การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ (๔) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๑ (๑๐) กำหนดให้สภานโยบายเสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (อ้างถึง)

๑.๒ สภานโยบาย ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๔ ได้มีการพิจารณาเรื่องรายงานการพัฒนากการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบ (ร่าง) รายงานการพัฒนากการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔: การฟื้นตัวจากวิกฤตโควิด-๑๙ สู่มุมมองที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี และรัฐสภาต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติสถานการณ์นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๑ (๑๐) กำหนดให้สถานการณ์นโยบายเสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

๓. สาระสำคัญ

สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ และความท้าทายในหลากหลายมิติที่เกิดขึ้น เช่น ภาวะโลกร้อน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การต้องเผชิญกับความท้าทายในการใช้สื่อสังคมต่าง ๆ ปัญหาเศรษฐกิจระงุดตัว ความเหลื่อมล้ำ กระแสพหุวัฒนธรรม รวมไปถึงแนวโน้มการลดลงของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขอย่างตรงจุด จะส่งผลกระทบต่อประเทศในระยะยาว โดย “การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือ อววน.” เป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาใช้เพื่อเตรียมความพร้อมเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้น โดยจะเห็นได้จากการใช้ศักยภาพของระบบ อววน. ในการสนับสนุนการแก้ปัญหาการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ด้วยการผลิตชุดตรวจโควิด SARS-COV-2 ด้วยวิธี Real-Time PCR การวิจัยและพัฒนาอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ เช่น หน้ากากซิลิโคนติดแผ่นกรอง HEPA ที่มีคุณสมบัติและมาตรฐานสามารถป้องกันเชื้อได้มากกว่าหน้ากาก N95 การสร้างโรงพยาบาลสนาม ห้องตรวจแยกแรงดันลบ เป็นต้น รวมไปถึงการวิเคราะห์และประเมินด้วยแบบจำลองสถานการณ์เพื่อการคาดการณ์และพยากรณ์การระบาดของโรค

รายงานการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ นำเสนอในหัวข้อหลักเรื่องการฟื้นตัวจากวิกฤตโควิด-๑๙ สู่ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) พร้อมวิสัยทัศน์ประกอบการนำเสนอ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานของสถานการณ์นโยบายและหน่วยงานในระบบ อววน. และการใช้ศักยภาพของระบบ อววน. ในการสนับสนุนการแก้ปัญหาการระบาดของโรคโควิด-๑๙ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมถึงการเผยแพร่ศักยภาพของระบบ อววน. และแนวทางการพัฒนาระบบ อววน. ในอนาคตต่อสาธารณชน มีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ บทที่ ๑ อววน. กับการพัฒนาประเทศ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการสรุปภาพรวมการนำศักยภาพด้าน อววน. มาใช้เพื่อเตรียมความพร้อมเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้น แก้ไขปัญหาสังคม และสร้างขีดความสามารถด้านนวัตกรรมให้ประเทศ ตัวอย่างเช่น (๑) ในด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ได้มีการดำเนินการที่สำคัญ เช่น การแก้ปัญหาการระบาดของโรคโควิด-๑๙ การแก้ปัญหาด้านการเกษตร การบริหารจัดการน้ำ การส่งเสริมและยกระดับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การพัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy: BCG Economy) การพัฒนากำลังคนโดยอาศัยกลไกการพัฒนาความรู้ทักษะเดิม (Re-skill) การยกระดับทักษะเดิม (Up-skill) และการเพิ่มพูนทักษะใหม่ (New-skill) การพัฒนางานวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier research) และ (๒) ในด้านการอุดมศึกษา ได้มีการดำเนินการที่สำคัญ เช่น การสร้างบัณฑิต การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระยะสั้น (Non-degree Program) การสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่และกำลังคนที่มีสมรรถนะสูงเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจอนาคต (New Growth Engine) การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลภายใต้โมเดล BCG การจัดตั้ง “หน่วยปฏิบัติการส่วนหน้าของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนไทยไปด้วยกัน” การส่งเสริมมหาวิทยาลัยสู่ตำบล เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีรายงานความก้าวหน้าการพัฒนา

ขีดความสามารถของประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในเวทีนานาชาติ และสรุปตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๗๐ และสรุปมาตรการ อววน. ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศตบใจยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๒ บทที่ ๒ สร้างความสามารถ ววน. สู่การเก็บเกี่ยวผลในสาขาที่ประเทศไทยมีศักยภาพ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการสะท้อนขีดความสามารถด้าน ววน. ของไทยในการสร้างศักยภาพให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ รวมไปถึงการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันเพื่ออนาคตในด้านการเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) อาหาร (Food) เครื่องมือแพทย์ (Medical Device) จีโนมิกส์ (Genomics) วัคซีน (Vaccines) ยาชีววัตถุ (Biologics) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation Automotive) เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรม (Innovation Driven Enterprise: IDE) ระบบนิเวศนวัตกรรม (Innovation Ecosystem) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) อุตสาหกรรมวัสดุขั้นสูง (Advanced Materials) การวิจัยขั้นแนวหน้าด้านเทคโนโลยีควอนตัม (Quantum Technology) การวิจัยขั้นแนวหน้าด้านระบบโลกและอวกาศ (Earth Space System) สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ (Social Sciences, Humanities and Arts)

๓.๓ บทที่ ๓ ปรับกระบวนทัศน์การอุดมศึกษาสำหรับโลกยุคการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉม มีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาอุดมศึกษา (Disruption) ซึ่งนำไปสู่การดำเนินการต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา เช่น การพลิกโฉมมหาวิทยาลัย การปรับทิศทางของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ ทั้งในการจัดการเรียนการสอนแบบ New Normal ในยุคการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ การจัดการหลักสูตรการเรียนแบบไม่ได้ปริญญา (Non-degree) การผลิตบัณฑิตฐานสมรรถนะ การจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา รวมไปถึงการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาในการตบใจยุทธศาสตร์ความต้องการของประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ (Entrepreneurial University) มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่ สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวิจัยขั้นแนวหน้าและนวัตกรรม เป็นต้น

๓.๔ บทที่ ๔ การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเพื่อวางรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบ อววน. ใน ๖ ด้าน ประกอบด้วย (๑) การปรับโครงสร้างหน่วยงาน (๒) การจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนเพื่อเป็นทิศทางการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ (๓) การพัฒนาระบบงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผน (๔) การจัดระบบติดตามและประเมินผลเพื่อติดตามและประเมินผลนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (๕) การเชื่อมโยงข้อมูลการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทั้งระบบ และ (๖) การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ

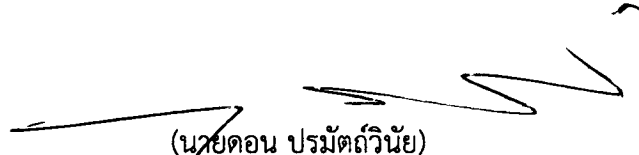
๓.๕ บทที่ ๕ ภาพรวมการดำเนินการที่ผ่านมาและแนวทางการพัฒนา อววน. ในอนาคต มีสาระสำคัญเกี่ยวกับภาพรวมการดำเนินงานของ อววน. ในช่วงที่ผ่านมาและแนวทางการพัฒนาในระยะ ๕ ปีข้างหน้า โดยมุ่งเน้นการทำงานตามยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน คือ (๑) เปลี่ยนความยากจนสู่ความมั่งมีอย่างทั่วถึง (๒) สร้างเสริมคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์และพลังทางสังคมเพื่อการพัฒนาสมดุล (๓) ขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน (๔) ยกกระดับอุตสาหกรรมและวางรากฐานเพื่ออนาคต (๕) พลิกโฉมการอุดมศึกษาและพัฒนาากำลังคนให้ตบใจยุทธศาสตร์ประเทศ และ (๖) ปฏิรูประบบ อววน. ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบรายงานการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ เพื่อเสนอรัฐสภาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ